

2018/0356M(NLE)

10.12.2019

LAUSUNTO

ulkoasiainvaliokunnalta

kansainvälisen kaupan valiokunnalle

esityksestä neuvoston päätökseksi Euroopan unionin ja Vietnamin sosialistisen tasavallan välisen vapaakauppasopimuksen tekemisestä (2018/0356M(NLE))

Valmistelija: Isabel Wiseler-Lima

PA_NonLeg

EHDOTUKSET

Ulkoasiainvaliokunta pyytää asiasta vastaavaa kansainvälisen kaupan valiokuntaa sisällyttämään seuraavat ehdotukset päätöslauselmaesitykseen, jonka se myöhemmin hyväksyy:

1. muistuttaa, että parlamentti antoi 17. joulukuuta 2015 hyväksyntänsä EU:n ja Vietnamin kokonaisvaltaista kumppanuutta ja yhteistyötä koskevalle puitesopimukselle¹, jossa määritellään tulevat suhteet ja jonka tavoitteena on lisätä maailmanlaajuisia ja alueellisia haasteita koskevaa yhteistyötä; panee huolestuneena merkille, että maan ihmisoikeustilanne on heikentynyt kumppanuus- ja yhteistyösopimuksen tultua voimaan;
2. pitää valitettavana, että parlamentin pyynnöstä huolimatta komissio ei tehnyt arviota EU:n ja Vietnamin välisen vapaakauppasopimuksen vaikutuksista ihmisoikeuksiin, mikä on vastoin Euroopan oikeusasiamiehen vuonna 2015 antamaa päätöstä sekä ihmisoikeuksia ja demokratiaa koskevassa EU:n toimintasuunnitelmassa vahvistettuja sitoumuksia, ja kehottaa komissiota tekemään kyseisen arvion viipymättä; huomauttaa, että komissio sitoutui myös suorittamaan jälkikäteen talous-, sosiaali- ja ympäristökysymyksiä koskevan vaikutustenarvioinnin;
3. korostaa Vietnamin strategista merkitystä EU:n tärkeänä kumppanina Kaakkois-Aasiassa ja ASEAN-maiden joukossa, erityisesti muun muassa ilmastonmuutosneuvottelujen, hyvän hallintotavan, kestävän kehityksen, taloudellisen ja sosiaalisen kehityksen sekä terrorismin torjunnan aloilla; korostaa, että Vietnamista on tultava kumppani pyrkimyksissä edistää ihmisoikeuksia ja demokraattisia uudistuksia; panee merkille, että Vietnam toimii vuonna 2020 ASEANin puheenjohtajavaltiona; korostaa, että EU:n ja Vietnamin on noudatettava täysimääräisesti Pariisin sopimusta ja pantava se täytäntöön;
4. suhtautuu myönteisesti 17. lokakuuta 2019 allekirjoitettuun EU:n ja Vietnamin hallituksen väliseen sopimukseen, jossa vahvistetaan Vietnamin osallistumista EU:n kriisinhallintaoperaatioihin koskeva kehys; korostaa, että Vietnam on toinen kumppanimaa Aasiassa, joka on tehnyt osallistumista koskevan puitesopimuksen EU:n kanssa; korostaa, että sopimuksessa on kyse merkittävästä edistysaskeleesta EU:n ja Vietnamin välisissä suhteissa;
5. panee merkille Vietnamin pyrkimykset toteuttaa uudistusohjelma, jossa painotetaan erityisesti vapaakauppasopimuksen kestävää kehitystä koskevaan lukuun sisältyviä ympäristö- ja työoikeusnäkökohtia; kehottaa Vietnamin hallitusta toteuttamaan kaikki tarvittavat lainsäädäntö- ja muut kuin lainsäädäntötoimet, joilla varmistetaan ja pannaan tehokkaasti täytäntöön mahdollisimman kattavat ihmisoikeusnormit, mukaan luettuina ympäristö- ja työnormit; panee tyytyväisenä merkille, että Vietnam on ratifioinut kuusi ILO:n kahdeksasta keskeisestä yleissopimuksesta eli yleissopimuksen 29 pakollisesta työstä, yleissopimukset 100 ja 111 yhdenvertaisesta kohtelusta, yleissopimukset 138 ja 182 lapsityöstä ja viimeisimpänä yleissopimuksen 98 järjestäytymisoikeudesta ja kollektiivisesta neuvotteluoikeudesta; kehottaa Vietnamin hallitusta ratifioimaan pikaisesti ja panemaan kaikilta osin täytäntöön jäljellä olevat yleissopimukset; kehottaa

¹ Hyväksytyt tekstit, P8_TA(2015)0467.

ottamaan käyttöön kauppaa ja kestävästä kehitystä koskevaan lukuun sovellettavan, täytäntöönpanokelpoisen mekanismin, sekä vahvistamaan selkeän, julkisen ja sitovan aikataulun ILO:n yleissopimuksen 87 (ammattillinen järjestäytymisvapaus ja ammatillisen järjestäytymisoikeuden suojeleminen) ja yleissopimuksen 105 (pakkotyön poistaminen) ratifioimiselle;

6. on edelleen huolestunut Vietnamin tapahtuvista ihmisoikeusrikkomuksista, kuten poliittisten aktivistien, toimittajien, bloginpitäjien, toisinajattelijoiden ja ihmisoikeuksien puolustajien tuomitsemisesta, heihin kohdistetusta poliittisesta pelottelusta, urkinnasta ja häirinnästä, heihin kohdistetuista pahoinpitelyistä ja sieppauksista sekä heille järjestetyistä epäoikeudenmukaisista oikeudenkäynneistä, uskonnonvapauden, sananvapauden ja yhdistymisvapauden rajoittamisista sekä kuolemanrangaistuksen soveltamisesta; kehottaa Vietnamia keskeyttämään kuolemanrangaistusten täytäntöönpanon ja ryhtymään välittömiin toimiin kuolemanrangaistuksen poistamiseksi; pitää hyvin valitettavana, että pidätettyjen poliittisten vankien ja toimittajien, bloginpitäjien sekä ihmisoikeus-, ammattiyhdistys-, uskonnonvapaus- ja ympäristöaktivistien määrä on lisääntynyt viime vuosina; kehottaa vapauttamaan kaikki henkilöt, jotka on pidätetty vain siksi, että he ovat käyttäneet oikeuttaan sananvapauteen, sekä luopumaan kaikista heitä vastaan nostetuista syytteistä;
7. tähdentää, että ihmisoikeudet ovat vapaakauppasopimuksen kauppaa ja kestävästä kehitystä koskevan luvun kulmakivi; pitää huolestuttavana, että vapaakauppasopimuksessa keskitytään vain tiettyihin oikeuksiin ja pääasiassa ILO:n keskeisiin yleissopimuksiin; kehottaa siksi sisällyttämään ihmisoikeudet kattavammin sopimukseen yhdessä sellaisen mekanismin kanssa, jolla varmistetaan niiden vaikuttava täytäntöönpano; kehottaa arvioimaan sopimuksen vaikutuksia säännöllisesti ja riippumattomasti;
8. kehottaa Vietnamia panemaan täytäntöön viimeisimmän yleisen määräaika-arvioinnin yhteydessä annetut suositukset; kehottaa Vietnamin viranomaisia saattamaan maan lainsäädännön yhdenmukaiseksi kansainvälisten ihmisoikeusnormien ja -velvoitteiden kanssa, mukaan luettuna kansalaisyhteiskunta- ja poliittisia oikeuksia koskeva kansainvälinen yleissopimus, jonka osapuoli Vietnam on, erityisesti tarkistamalla rikoslakinsa, kyberturvallisuutta koskevan lakinsa sekä vakaumusta ja uskontoa koskevan lakinsa; kehottaa Vietnamin hallitusta saattamaan julkisia kokoontumisia ja mielenosoituksia säätelevän lainsäädännön kokoontumis- ja yhdistymisvapautta koskevien oikeuksien mukaiseksi;
9. painottaa, että vapaakauppasopimuksen 13 artikla ilmentää yhteisiin arvoihin ja etuihin perustuvaa yhteistyötä, jossa otetaan huomioon osapuolten kehitystason erot; suhtautuu myönteisesti mahdollisuuteen, että kauppaa ja kestävästä kehitystä koskevan 13 artiklan alaan kuuluvat kysymykset ratkaistaan ensisijaisesti kauppaa ja kestävästä kehitystä käsittelevän komitean välityksellä; pitää valitettavana, että jos tällaisia asioita ei saada ratkaistua, toinen mekanismi, jonka yhteydessä osapuolella on mahdollisuus pyytää riippumatonta asiantuntijaneelua, voi pysyä toissijaisena osapuolten omiin menettelyihin nähden ja edellyttää osapuolten halukkuutta käyttää sitä; kehottaa EU:ta ja Vietnamia perustamaan riippumattoman ihmisoikeuksien seurantamekanismin ja riippumattoman valitusmekanismin, joka tarjoaa asianomaisille kansalaisille ja paikallisille sidosryhmille tehokkaat oikeussuojakeinot, sekä välineen, jolla voidaan

puuttua mahdollisiin kielteisiin ihmisoikeusvaikutuksiin erityisesti soveltamalla valtioiden välistä riitojenratkaisumekanismeja kauppaa ja kestävästä kehitystä koskevaan lukuun;

10. painottaa, että vapaakauppasopimuksella on institutionaalinen ja oikeudellinen yhteys kumppanuus- ja yhteistyösopimukseen; toteaa, että kumppanuus- ja yhteistyösopimuksen 1 artiklaan sisältyy vakiomuotoinen ihmisoikeuslauseke, jolla voidaan käynnistää asianmukaisia toimia, kuten viimeisenä keinona käytettävä kumppanuus- ja yhteistyösopimuksen tai sen osien soveltamisen keskeyttäminen viipymättä; palauttaa mieliin, että EU:n ja Vietnamin vapaakauppasopimusta koskevassa asiassa 1409/2014/MHZ Euroopan oikeusasiamies totesi, että EU:n ja Vietnamin vapaakauppasopimuksen johdanto-osa ja muut perinteiset välineet, kuten kumppanuus- ja yhteistyösopimuksen ihmisoikeuslauseke ja ihmisoikeusvuoropuhelu, eivät riittäneet varmistamaan EU:n asettamien velvoitteiden asianmukaista noudattamista etenkin silloin, kun asianomaisten kolmannen maan lainsäädäntö ei ole kansainvälisten ihmisoikeusnormien mukainen; kehottaa perustamaan ihmisoikeuslausekkeen täytäntöönpanon seuraamiseen tarkoitettua, määräajoin tehtäviin arviointeihin perustuvan mekanismin sekä ottamaan käyttöön menettelyn, jolla vahvistetaan selkeät ja uskottavat seuraukset sopimuksen rikkomisesta;
11. panee huolestuneena merkille, että Vietnamin riippumatonta kansalaisyhteiskuntaa on tukahdutettu ankarasti ja että monet sen edustajista toimivat maan alla, koska he pelkäävät joutuvansa vainotuiksi ja kostotoimien kohteiksi; kehottaa komissiota lisäämään teknistä apua ja rahoitusta Vietnamin riippumattoman kansalaisyhteiskunnan kehittämiseksi, jotta Vietnamia voidaan tukea kansainvälisten ihmisoikeusvelvoitteidensa noudattamisessa ja vapaakauppasopimuksen 13 artiklan asianmukaisen täytäntöönpanon seurannassa; kehottaa komissiota varmistamaan, että kauppaa ja kestävästä kehitystä koskevassa luvussa määritetyissä kansallisissa neuvonantavissa ryhmissä on mukana aidosti riippumattomia kansalaisyhteiskunnan edustajia, ja selkeyttämään sovellettavia mekanismeja sen varmistamiseksi, että niillä voidaan asianmukaisesti ja turvallisesti myötävaikuttaa vapaakauppasopimuksen täytäntöönpanon valvontaan ilman kostotoimien pelkoa;
12. korostaa, että parlamentin ja sen toimivaltaisen parlamenttien välisistä suhteista vastaavan valtuuskunnan on tiiviisti seurattava ja valvottava kehitystä Vietnamin sekä vapaakauppasopimuksen kaikkien osien täytäntöönpanoa, jotta voidaan vastata paikan päällä tapahtuviin kehityskuluihin; kehottaa Euroopan ulkosuhdehallintoa (EUH) ja komissiota tekemään parlamentin kanssa tiivistä yhteistyötä valmisteltaessa vuosittaisia ihmisoikeusvuoropuheluja ja niihin liittyviä selontekoja sekä saatettaessa Vietnamia koskeva EU:n maakohtainen ihmisoikeusstrategia ajan tasalle;
13. uskoo voimakkaasti, että tilanteen Vietnamin on parannuttava oikeusvaltion, hyvän hallintotavan, kestävästä kehityksen ja ihmisoikeuksien noudattamisen aloilla;

14. kehottaa komissiota ja EUH:ta raportoimaan virallisesti parlamentille Vietnamin sitoutumisesta siihen, että se edistyy tiettyjen ihmisoikeuskysymysten ratkaisemisessa, kuten parlamentin 17. joulukuuta 2015 antamassa päätöslauselmassa² edellytettiin;
15. katsoo, että sopimukselle olisi annettava hyväksyntä vain, jos Vietnamin viranomaiset vapauttavat poliittiset vankinsa; korostaa tarvetta sitoutua tässä päätöslauselmassa esitettyjen huolenaiheiden ratkaisemiseen tähtäävien vaikuttavien lainsäädäntötoimien ja muiden kuin lainsäädäntötoimien toteuttamista koskevaan selkeään aikatauluun sekä tarvetta sopia aikataulusta komission kanssa; kehottaa komissiota puuttumaan näihin huolenaiheisiin.

² Euroopan parlamentin päätöslauselma, joka ei liity lainsäädäntöön, 17. joulukuuta 2015 esityksestä neuvoston päätökseksi Euroopan unionin ja sen jäsenvaltioiden sekä Vietnamin sosialistisen tasavallan kokonaisvaltaista kumppanuutta ja yhteistyötä koskevan puitesopimuksen tekemisestä unionin puolesta (EUVL C 399, 24.11.2017, s. 141).

**ASIAN KÄSITTELY
LAUSUNNON ANTAVASSA VALIOKUNNASSA**

Otsikko	Euroopan unionin ja Vietnamin sosialistisen tasavallan välisen vapaakauppasopimuksen tekeminen
Viiteasiakirjat	2018/0356M(NLE)
Asiasta vastaava valiokunta	INTA
Lausunnon antanut valiokunta Ilmoitettu istunnossa (pvä)	AFET 24.10.2019
Valmistelija Nimitetty (pvä)	Isabel Wiseler-Lima 30.9.2019
Valiokuntakäsittely	14.10.2019 2.12.2019
Hyväksytty (pvä)	4.12.2019
Lopullisen äänestyksen tulos	+: 47 -: 7 0: 8
Lopullisessa äänestyksessä läsnä olleet jäsenet	Alexander Alexandrov Yordanov, Maria Arena, Traian Băsescu, Phil Bennion, Fabio Massimo Castaldo, Susanna Ceccardi, Włodzimierz Cimoszewicz, Gina Dowding, Tanja Fajon, Michael Gahler, Giorgos Georgiou, Raphaël Glucksmann, Klemen Grošelj, Bernard Guetta, Márton Gyöngyösi, Sandra Kalniete, Andrius Kubilius, Ilhan Kyuchyuk, David Lega, Nathalie Loiseau, Jaak Madison, Thierry Mariani, David McAllister, Vangelis Meimarakis, Sven Mikser, Javier Nart, Urmas Paet, Demetris Papadakis, Tonino Picula, Manu Pineda, Kati Piri, Diana Riba i Giner, Catherine Rowett, Nacho Sánchez Amor, Isabel Santos, Jacek Saryusz-Wolski, Radosław Sikorski, Sergei Stanishev, Hermann Tertsch, Idoia Villanueva Ruiz, Viola Von Cramon-Taubadel, Irina Von Wiese, Witold Jan Waszczykowski, Charlie Weimers, Isabel Wiseler-Lima
Lopullisessa äänestyksessä läsnä olleet varajäsenet	Andrea Cozzolino, Arnaud Danjean, Loucas Fourlas, Jytte Guteland, Andrzej Halicki, Martin Horwood, Katrin Langensiepen, Hannah Neumann, Juozas Olekas, Kris Peeters, Bert-Jan Ruissen, Mick Wallace, Javier Zarzalejos, Bernhard Zimniok
Lopullisessa äänestyksessä läsnä olleet sijaiset (209 art. 7 kohta)	Heidi Hautala, Gilles Lebreton, Geoffrey Van Orden

**LOPULLINEN ÄÄNESTYS NIMENHUUTOÄÄNESTYKSENÄ
LAUSUNNON ANTAVASSA VALIOKUNNASSA**

47	+
NI	Fabio Massimo Castaldo, Márton Gyöngyösi
PPE	Alexander Alexandrov Yordanov, Traian Băsescu, Arnaud Danjean, Loucas Fourlas, Michael Gahler, Andrzej Halicki, Sandra Kalniete, Andrius Kubilius, David Lega, David McAllister, Vangelis Meimarakis, Kris Peeters, Radosław Sikorski, Isabel Wiseler-Lima, Javier Zarzalejos
RENEW	Phil Bennion, Klemen Grošelj, Bernard Guetta, Martin Horwood, Ilhan Kyuchyuk, Nathalie Loiseau, Javier Nart, Urmas Paet, Irina Von Wiese
S&D	Maria Arena, Włodzimierz Cimoszewicz, Andrea Cozzolino, Tanja Fajon, Raphaël Glucksmann, Jytte Guteland, Sven Mikser, Juozas Olekas, Demetris Papadakis, Tonino Picula, Kati Piri, Nacho Sánchez Amor, Isabel Santos, Sergei Stanishev
VERTS/ALE	Gina Dowding, Heidi Hautala, Katrin Langensiepen, Hannah Neumann, Diana Riba i Giner, Catherine Rowett, Viola Von Cramon-Taubadel

7	-
ECR	Bert-Jan Ruissen, Jacek Saryusz-Wolski, Geoffrey Van Orden, Witold Jan Waszczykowski
GUE/NGL	Mick Wallace
ID	Gilles Lebreton, Thierry Mariani

8	0
ECR	Hermann Tertsch, Charlie Weimers
GUE/NGL	Giorgos Georgiou, Manu Pineda, Idoia Villanueva Ruiz
ID	Susanna Ceccardi, Jaak Madison, Bernhard Zimniok

Symbolien selitys:

+ : puolesta

- : vastaan

0 : tyhjää